

CRNA GORA
AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO
ZA 2020. GODINU

Podgorica, novembar 2019. godine

AGENCIJA ZA CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO

JOSIPA BROZA TITA BB
81000 PODGORICA, CRNA GORA
www.caa.me

TEL: +382 20 625 507
FAX: +382 20 625 517
E-MAIL: acv@caa.me

UVOD

Polazne osnove i pravni osnov za izradu Finansijskog plana Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2020. godinu predstavlja Zakon o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, br. 30/12 i 30/17) u kojem je odredbom člana 10 stav 2 propisano da Finansijski plan Agencije, godišnji izvještaj o radu i finansijski izvještaj Agencije usvaja Vlada, na predlog Savjeta.

Finansijski plan Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2020. godinu sadrži pregled planiranih prihoda i rashoda za 2020. godinu i baziran je na pokazateljima poslovanja u 2019. godini i očekivanim prihodima i rashodima u 2020. godini.

Planirani prihodi i rashodi u funkciji su ostvarivanja godišnjeg programa rada i razvoja Agencije za civilno vazduhoplovstvo. Imajući u vidu da je vazdušni saobraćaj jedan od esencijalnih elemenata ekonomskih i društvenih aktivnosti države, Agencija kroz svoju nadležnost treba da obezbijedi razvoj i unapređenje ove oblasti.

U tom smislu odredbom člana 6 Zakona o vazdušnom saobraćaju propisana je nadležnost Agencije, koja je u odnosu na raniju zakonom propisanu djelatnost Agencije, značajno proširena. Najznačajnija novina propisana zakonom je prenošenje javnih ovlašćenja Agenciji u pogledu vršenja inspekcijuskog nadzora i donošenja akata u skladu sa zakonom i akata radi sprovođenja ECAA sporazuma, drugih zaključenih međunarodnih ugovora, međunarodnih standarda i preporučene prakse iz oblasti civilnog vazduhoplovstva, a naročito standarda, procedura i preporučene prakse ICAO-a, ECAC-a, EASA-e i EUROCONTROL-a, koji se, uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, objavljuju u "Službenom listu Crne Gore".

I Planirani prihodi Agencije će se ostvariti kroz izvore finansiranja utvrđene članom 13 stav 1 Zakona o vazdušnom saobraćaju ("Službeni list CG", broj 30/12 i 30/17), kojim je propisano da se sredstva za rad Agencije obezbjeđuju iz:

- 1) naknada za izdavanje licenci, sertifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- 2) dijela rutne i terminalne naknade iz člana 112 stav 5 ovog zakona;
- 3) dijela naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- 4) dijela naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- 5) drugih izvora u skladu sa zakonom.

II Planirani rashodi utvrđeni su na osnovu ostvarenih rashoda u tekućoj godini kao i realno očekivanih rashoda u 2020. godini. Realno očekivani rashodi su po pojedinim stavkama uvećani u odnosu na prethodnu godinu u skladu sa zahtjevima realizacije zakonskih ovlaštenja Agencije i realizacije programa rada Agencije za narednu godinu:

- 1) Bruto zarade zaposlenih;
- 2) Ostala primanja i naknade;
- 3) Službena putovanja;
- 4) Rashodi za energiju
- 5) Rashodi za materijal i usluge;
- 6) Troškovi održavanja osnovnih sredstava;
- 7) Ostali poslovni rashodi;
- 8) Amortizacija;

1. PLAN PRIHODA

Planirani prihodi Agencije za 2020. god iznose 4.329.000 eura.

U odnosu na planirane prihode u 2019. godinu, planirani prihodi u 2020. godinu su povećani za 1,3%. u odnosu na prošlogodišnje. Plan prihoda Agencije za 2020. godinu utvrđen je shodno članu 13 stav 1 Zakona o vazдушnom saobraćaju, gdje su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada.

- rutne naknade;
- terminalne naknade;
- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazдушnom saobraćaju;
- naknade koju plaćaju putnici u civilnom vazдушnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora u skladu sa Zakonom;

1.1. Rutne naknade

U skladu sa članom 13 stav 1 tačka 2 Zakona o vazдушnom saobraćaju („Službeni list CG“ broj 30/12 i 30/17) sredstva za rad Agencije za civilno vazduhoplovstvo obezbjeđuju se dijelom iz rutnih naknada po osnovu međunarodnih ugovora, na koje pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi ima pravo, a koje plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovidbi u vazдушnom prostoru Crne Gore i Republike Srbije, odnosno u vazдушnom prostoru oblasti informisanja u Beograd (FIR/UIR Beograd)- zajedničkoj zoni naplate“ Serbia-Montenegro-KFOR“.

Integracija Crne Gore u Objedinjeni sistem naplate rutnih naknada kroz Biro za objedinjeni sistem naplate rutnih naknada (Central rout charge office-CRCO) predstavlja obavezu kojom se sprovode osnovni principi transparentnosti i neprofitabilnosti s toga se prilikom finansijskog planiranja mora voditi računa o EUROCONTROL Principima za utvrđivanje troškovne baze za rutne naknade i za izračunavanje jedinične obračunske cijene za rutne naknade, a koji se odnose na samostalnost i nezavisnost u finansiranju. Ukoliko bi se odstupilo od tih principa, moglo bi doći do ugrožavanja ovog izvora sredstava, jer se ona ne mogu koristiti u bilo koje druge svrhe, osim za unapređenje i bezbjednost funkcionisanja vazdušnog prostora.

Crna Gora i Srbija kao potpisnice Multilateralnog sporazuma o rutnim naknadama („Službeni list SCG“ - Međunarodni ugovori, broj 18/04, 19/04 i 04/05), a kao suvlasnici zajedničkog provajdera vazduhoplovnih usluga, dogovorile su se oko usvajanja zajedničkog modela obračunavanja naknada za izvršene vazduhoplovne usluge i njihove jedinične cijene (UNIT RATE).

Civilne vazduhoplovne vlasti kao i provajderi SMATSA i Hungaro Control, u zajedničkoj naplatnoj zoni „ Srbija - Crna Gora - KFOR“, u izradi troškovne baze dužni su da se striktno pridržavaju Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade koje je propisao EUROCONTROL i koje su države prihvatile članstvom.

Načela se u cjelini odnose na en-route objekte, opremu i vazduhoplovne usluge za koje je svaka

država odgovorna na osnovu ICAO Sporazuma o regionalnoj vazdušnoj navigaciji i pridruženog Plana regionalne vazdušne plovidbe.

Do jedinične cijene na osnovu koje se naplaćuju usluge dolazi se sabiranjem troškovnih baza zajedničke naplatne zone Srbije - Crna Gore - KFOR-a u skladu sa metodom pune naknade troškova (prema tački 1.3.1 Načela za utvrđivanje jedinične cijene za rutne naknade).

Za potrebe utvrđivanja konačne jedinične cijene na ovako sabrane troškovne baze dodaju se EUROCONTROL troškovi tj. troškovi rada samog sistema rutnih naknada, EUROCONTROLLA utvrđeni u skladu sa istim pravilima.

Tako utvrđena baza troškova predmet je razmatranja na Proširenom odboru za rutne naknade (Enlarged Committee) koji nakon konsultacije sa korisnicima usluga prihvata ili zahtijeva korekciju troškovne baze. Konsultacije se obavljaju dvije sedmice prije navedenih rokova, a korisnici usluga bi podatke morali dobiti 10 dana prije konsultacije.

Nakon što utvrđenu cijenu prihvati Prošireni odbor za rutne naknade (Enlarged Committee), istu potvrđuje Privremeni savjet (Provisional Council), a konačnu odluku donosi Stalna komisija Eurokontrol-a (Permanent Commission).

Prihod od EUROCONTROL-a, po osnovu rutnih naknada za 2020. godinu, planiran je u iznosu od 4.079.000 eura.

U trenutku izrade finansijskog plana za 2020. godinu nije postojao potvrđen iznos planiranih sredstava po osnovu rutnih naknada za 2020. godinu, zajedničke zone naplate Srbija-Crna Gore-KFOR od strane nadležnih tijela EUROCONTROL-a, ali je podnešena aplikacija za CAA Montenegro na 4.183.000 eura. Pri tome treba imati u vidu da postoji mogućnost da se sva planirana sredstva po osnovu rutnih naknada od strane Eurokontrol-a ne naplate u planiranom iznosu zbog globalnih ekonomskih prilika i njihovih negativnih efekata na avio-kompanije, kao i da se dio planiranih sredstava može umanjiti zbog primjene obračunske metodologije Eurocontrol-a.

1.2. Terminalne naknade

Na osnovu člana 13 stav 1 tačka 2 i člana 112 stav 5 Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“ broj 30/12 i 30/17) propisano je da ove naknade plaćaju korisnici usluga u vazdušnoj plovidbi i njihov iznos se utvrđuje u skladu sa Odlukom o načinu obračuna terminalne naknade za korišćenje usluga u vazdušnoj plovidbi („Službeni list CG“ broj 53/19) i Sporazumu o regulisanju međusobnih prava i obaveza po osnovu učešća u raspodjeli prihoda od terminalnih naknada. Navedenom Odlukom je propisano da visina ove naknada za vazduhoplove koji polijeću ili slijeću na Aerodrom Podgorica (LYPG) i Aerodrom Tivat (LYTV), kao prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo, naplaćuje SMATSA DOO od operatora vazduhoplova udjelom od 10% od iznosa naplaćenih terminalnih naknada. Prihod od terminalnih naknada za 2020. godinu, planiran je u iznosu od 160.000 eura i obračunat je na osnovu ostvarenog prihoda u prethodnoj godini i procjene SMATSA-e za 2020. godinu za aerodrome Podgorica i Tivat, s tim što se prilikom planiranja iznosa imalo u vidu i moguće smanjenje stepena realne naplate terminalnih naknada zbog potencijalne insolventnosti avio prevoznika.

1.3. Prihodi iz domaćih izvora

- naknada za izdavanje licenci, certifikata, uvjerenja, potvrda, dozvola i godišnjih naknada, u skladu sa ovim zakonom;
- naknade koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju;
- naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku;
- naknade iz drugih izvora;

Ovi prihodi ostvaruju se u skladu sa Zakonom pri čemu iznos naknada konačno treba da utvrdi nadležno ministarstvo, posebnim aktom. Pravilnik o utvrđivanju visine i načinu naplate putničke i robne naknade, kojim se utvrđuje visina putničke naknade, koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku i robne naknade, koju plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe/tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju, na osnovu Zakona o vazdušnom saobraćaju je u proceduri i zbog toga nije moguće precizno predvidjeti navedene prihode.¹

Na osnovu dosadašnjeg iskustva, kao i uporednog iskustva država u okruženju, a imajući u vidu eventualni početak njihove naplate u toku 2020. godine došlo se do procjene da ta sredstva zajedno sa ostalim naknadama u skladu sa Zakonom u narednoj godini mogu iznositi oko 80.000 eura².

Usvajanje podzakonskih akata radi ostvarivanja prihoda koji su predviđeni zakonom ne može se odlagati, jer je to uslov ostvarivanja zakonom predviđene finansijske održivosti Agencije.

¹ Treba imati u vidu da se planirani prilivi od Eurocontrol-a po osnovu fakturisanih rutnih naknada za 2020. godinu očekuju tek od kraja marta 2020. godine dok će prilivi iz ostalih izvora zavisiti prije svega od podzakonskih akata koje treba da donese nadležno ministarstvo pa shodno tome koristiće se i sredstva rezervisana za buduće izdatke ili kratkoročna zaduženja u cilju smanjenja posljedica neujednačenosti priliva i odliva. Izuzetno slabi prilivi po osnovu rutnih naknada karakteristični su za prvu polovinu godine, a posebno za prvi kvartal, pa je neophodno da Agencija permanentno ima jedan dio sredstava u rezervi koji će premostiti slabu dinamiku priliva početkom poslovne godine.

² U ovom trenutku neizvjesna je realnost planiranih sredstava Agencija po osnovu putničke i robne naknade obzirom da podzakonski akti koji regulišu ove naknade još nijesu usvojeni.

Naime, Agencija je saglasno pravnom osnovu, koji je bio propisan članom 11 stav 5 prethodnog Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 66/08), dana 15. aprila 2011. godine, dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknade za obavljanje i razvoj djelatnosti Agencije za civilno vazduhoplovstvo (putničke i robne naknade), ali pravilnik nije donešen. Agencija je ponovo na osnovu člana 13 stav 1 tač. 3 i 4 i stav 9 novog Zakonom o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12), dana 24.04.2013. godine, dopisom broj: 01/2-675/1-13 dostavila Ministarstvu saobraćaja i pomorstva stručne osnove za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate naknada u vazdušnom saobraćaju.

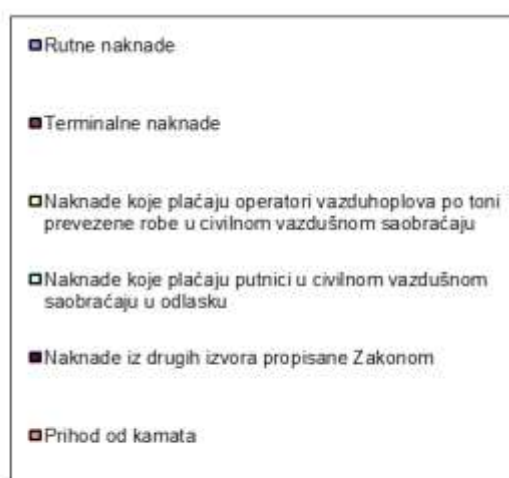
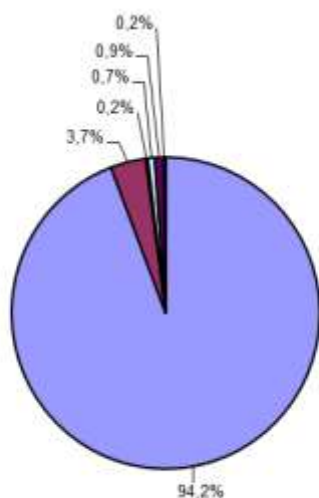
Agencije je, polazeći od preporuka Državne revizorske institucije Crne Gore, koji su u Izvještaju o reviziji godišnjeg finansijskog Izvještaja Agencije za civilno vazduhoplovstvo za 2017. godinu, od 02.08.2018. godine, dali preporuku Ministarstvu saobraćaja i pomorstva da u skladu sa članom 112 Zakona o vazdušnom saobraćaju donese sva podzakonska akta kojim bi bliže propisala postupak naplate naknada koju plaćaju vazdušni prevoznici po toni prevezenog tereta u civilnom vazdušnom saobraćaju i naknada koju plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju, pristupila pripremi stručnih osnova za izradu Pravilnika o utvrđivanju visine i načinu naplate putničke i robne naknade, koja je prihod Agencije za civilno vazduhoplovstvo i koje će uskoro biti dostavljene Ministarstvu saobraćaja i pomorstva na dalji postupak.

Treba napomenuti da su gotovo sve zemlje u regionu propisale i realizovale ovaj način finansiranja vazduhoplovnih vlasti. Nepostojanje ovih dokumenata utiče i na realnost predloženog finansijskog plana, jer nije moguće utvrditi precizan nivo prihoda po ovom osnovu.

PLANIRANI PRIHODI U 2020. GODINI

Redni broj	Naziv prihoda	Mjesečni	Godišnji
1.	Rutne naknade – Eurocontrol	339.917	4.079.000
2.	Terminalne naknade	13.333	160.000
3.	Naknade koje plaćaju operatori vazduhoplova po toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju	833	10.000
	Naknade koje plaćaju putnici u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku	2.500	30.000
	Naknade iz drugih izvora propisane Zakonom	3.333	40.000
4.	Prihodi od kamata	833	10.000
UKUPNO		360.750	4.329.000

U strukturi planiranih prihoda za 2020. godinu najznačajniju stavku i dalje predstavljaju prihodi od rutnih naknada od Eurocontrol-a sa 94,2%, zatim slijede prihodi od terminalnih naknada 3,7%, prihodi od naknada koje plaćaju operateri vazduhoplova po putniku i toni prevezene robe u civilnom vazdušnom saobraćaju u odlasku oko 0,9% kao i naknade iz drugih izvora propisane Zakonom 0,9%, i prihod od kamata oko 0,2%.

Dugoročno gledano, imajući u vidu utvrđene principe Eurocontrol-a ovakva proporcija prihoda trebalo bi se korigovati u pravcu da se dosadašnje finansiranje troškova Agencije koje se najvećim dijelom odnosi na prilive od strane Eurocontrol-a, nadomjesti prihodima iz domaćih izvora u skladu sa Zakonom čime bi se procenat njihovog učešća u ukupnim prihodima povećao.

Dakle, dominantan izvor finansiranja tj prihoda Agencije u ovom trenutku je iz međunarodnih izvora (Eurocontrol- rutne naknade).

2. PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2020. god iznose 4.329.000 eura.

Planirani rashodi za 2020. godinu su na nivou prošlogodišnjih planiranih rashoda, odnosno planirano je povećanje rashoda od 1,3%.

Planirani rashodi Agencije utvrđeni su na osnovu projekcije aktivnosti datih u godišnjem programu rada, rashoda u tekućoj godini, kao i na osnovu planiranih rashoda u narednoj godini. Dati planirani iznosi rashoda, kroz pojedinačne stavke, odražavaju realne potrebe za funkcionisanjem Agencije u toku 2020. godine.

Komentar strukture rashoda:

2.1. Bruto zarade zaposlenih

Zarade zaposlenih planirane su bez projekcije povećanja visine zarada. Bruto zarade zaposlenih za 2020. godinu obuhvataju redovnu zaradu za obavljeni rad zaposlenih i planirane su na nivou ostvarenih zarada u 2019. godini u iznosu od oko 2.039.370 eura za 60 izvršilaca³ i to:

- troškovi neto zarada zaposlenih	1.345.984 eura
- troškovi poreza na zarade	224.330 eura
- troškovi doprinosa iz i na zarade	469.055 eura

³Pravilnikom o izmjenama Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji utvrđen je broj od 60 izvršilaca, što predstavlja povećanje broja izvršilaca za 4 izvršioca.

Važna je činjenica da je zbog svoje specifičnosti i unikatnosti u finansiranju, Agencija u kontinuitetu od njenog osnivanja, izuzeta iz politike ograničavanja zarada u javnom sektoru. Ovakav stav proistekao je iz činjenice da bi suprotna rješenja značila gubitak stručnih specijalizovanih kadrova Agencije, ugrožavanje normalnog funkcionisanja Agencije a samim tim i ugrožavanje postignutog stepena sigurnosti i bezbjednosti vazdušnog saobraćaja u Crnoj Gori. Vlada Crne Gore u kontinuitetu daje eksplicitnu podršku ovakvom konceptu, a on je podržan od strane Skupštine kroz usvajanje odgovarajućih zakonskih rješenja.

2.2. Bruto naknade Savjeta

Bruto naknade Savjeta za 2020. godinu u iznosu od 109.533 eura projektovane su na osnovu važećih odluka koje su donešene u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

Ostala primanja i naknade zaposlenih

Ostala primanja i naknade zaposlenih za 2020. godinu planirani su u ukupnom iznosu od 198.332 eura. Sastoje se iz troškova prevoza zaposlenih u iznosu od 31.140 eura, troškova zimmnice u iznosu od 41.518 eura, ostale lične naknade u iznosu od 60.000 eura i troškova poreza i doprinosa u iznosu od 65.674 eura, obračunavaju se u skladu sa Pravilnikom o zaradama, naknadama zarada i ostalim pravima i obavezama zaposlenih u Agenciji.

2.3. Službena putovanja

Službena putovanja obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i planirani su u iznosu od 232.700 eura. Kod planiranja rashoda za ovu poziciju imale su se u vidu planirane obimne i intenzivne međunarodne aktivnosti kao što su učešće u radu organa međunarodnih vazduhoplovnih organizacija čiji je Crna Gora član, (ICAO, Eurocontrol, ECAC, EASA i dr.) međunarodnih stručnih asocijacija i organizacija, međunarodnih radnih grupa, poslovi nadzora nad vazduhoplovnim subjektima izvan Crne Gore, kao i potreba za unaprjeđenjem znanja kadrova putem prisustva stručnim seminarima i specijalističkim obukama. Posebno je važno naglasiti značajan obim i neophodnost putovanja vezanih za stručne obuke i usavršavanja zaposlenih, koji takođe potpadaju pod ovu stavku, jer je to jedan od najvažnijih prioriteta u radu Agencije za civilno vazduhoplovstvo.

2.4. Rashodi za energiju i ostale režije

Rashodi za energiju i ostale režije za 2020. godinu, odnose se na rashode za gorivo, električnu energiju, vodu, čistoću i planirani su na nivou rashoda za 2019. godinu u iznosu od 32.500.eura. Baziraju se na prosječnim godišnjim izdacima za tekuće održavanje i na planiranim ulaganjima.

2.5. Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obračunati su na osnovu prosječnih utrošaka određene vrste

materijala u prethodnoj godini i očekivanog povećanja nivoa aktivnosti Agencije u 2020. godini, planirani su u iznosu od 201.900 eura. Osnovni elementi ove grupe troškova su: rashodi za kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal, sitan inventar, službena odijela, telefonske usluge, osiguranje opreme i zaposlenih, bankarske provizije, izdatke za plaćanje revizije godišnjih finansijskih iskaza i ostale neproizvodne usluge.

2.6. Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Obuhvataju troškove servisa i popravke vozila i usluge tekućeg održavanja osnovnih sredstava i materijala za tekuće održavanje osnovnih sredstava, planirani su u iznosu od 46.000 eura. Obračunati su na osnovu prosječnih godišnjih izdataka za tekuće održavanje i planirana ulaganja.

2.7. Ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi planirani su u iznosu od 1.333.666 eura ili 30,8% ukupnih rashoda, u njima najveće učešće imaju troškovi za kontribucije tj članarina međunarodnim organizacijama sa 31% i rashodi namijenjeni za traganje i spašavanje sa 47%. Ostale troškove čine: troškovi zakupa u iznosu od 46.600 eura (najveće učešće imaju troškovi za licence za sistemski softver i licenca za namjenski softver za simulaciju rada ILS - sistema za instrumentalno slijetanje na aerodromima zatim troškovi zakupa za usluge mjesnog voda i interneta). Trošak za uslugu održavanja informaciono-komunikacionog sistema Agencije planiran je u iznosu od 10.000 eura, prije svega zbog potrebe zadovoljenja zakonskih propisa u vezi sa primjenom sistema tehničke zaštite i integracije informacionog sistema (IS) Agencije sa sistemima tehničke zaštite, kao i njegova konsolidacije, što iziskuje potrebu za nadogradnjom kapaciteta i resursa serverske računarske opreme i uređaja za čuvanje podataka u informacionog sistem (IS). Nadogradnja resursa će biti potrebna i zbog implementacije prethodno predloženih softverskih rješenja, za koja se procjenjuje da će zauzeti značajan dio postojećih tehničkih resursa i kapaciteta informacionog sistema (IS).

Troškovi reprezentacije planirani su u iznosu od 41.000 eura, imajući prije svega u vidu permanentni dolazak međunarodnih kontrolnih misija i ulogu domaćina u raznim regionalnim skupovima, inicijativama i programima.

Troškovi članarina međunarodnim organizacijama planirani su u iznosu od 410.000 eura i odnose se na izdatke za članstvo u Eurocontrol (kontribucije) i predviđeni su na osnovu plana troškova Eurocontrol-a pojedinačno za sve zemlje članice za period od 2020 do 2024. godine.

Troškovi za stručnu literaturu i ostale stručne publikacije, planirani u iznosu od 5.000 eura, rezultat su opredjeljenja Agencije za kontinuirano usavršavanje kadrova.

Troškovi obrazovanja zaposlenih planirani su u iznosu od 50.000 eura i bazirani su na troškovima koji proizilaze iz specijalističkih obuka zaposlenih u skladu sa Planom obuke za 2019. godinu. Troškovi privremenih i povremenih poslova planirani su u iznosu od 49.000 eura proizilaze iz povećanog obima poslova i potrebe angažovanja prije svega stručnih konsultanata. Izdaci za jednokratne pomoći i donacije planirani su u iznosu od 58.000 eura. Agencija će

odgovarati na molbe humanitarnog karaktera u mjeri svojih raspoloživih sredstava, kao društveno odgovorna institucija.

Troškovi za usluge fizičko-tehničke zaštite poslovnog prostora Agencije planirani su u iznosu od 30.000 eura. Nabavka usluga fizičko-tehničke zaštite poslovnog prostora Agencije, predlaže se na osnovu analiza, izvršenih procjena i predloženih mjera fizičke zaštite poslovnog prostora Agencije, navedenih u Planu zaštite obavezno šticećenih objekata, br. 08/1-1897/15-15 u poglavljima 4.1. Mjere fizičke zaštite, 5. Procjena potrebnog broja lica i sredstava koje treba angažovati za vršenje poslova fizičke i tehničke zaštite, 7. Zaključci sa ocjenom stanja ugroženosti i rizika i III elaborat fizičkog obezbjeđenja.

Troškovi traganja i spašavanja (SAR) planirani su u iznosu od 630.566 eura i vezani su za aktivnosti koje se tiču operacija traganja i spašavanja u civilnom vazduhoplovstvu. Zavisno od usvojenog planiranog iznosa za ovu namjenu od strane Eurocontrol-a za 2020. godinu, stavka za trošak traganja i spašavanja može biti veća od planirane za 2020. godinu.

2.8. Trošak osnovnih sredstava

Trošak amortizacije obračunava se u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji, planiran je za 2020. godinu u iznosu od 135.000 eura.

PLANIRANI RASHODI ZA 2020. GODINU

(u eur)

Redni broj	Naziv rashoda	mjesečni	godišnji
------------	---------------	----------	----------

1	Bruto zarade zaposlenih	169.947	2.039.369
	troškovi neto zarada zaposlenih	112.165	1.345.984
	troškovi poreza na zarade	18.694	224.330
	troškovi doprinosa na zarade	39.088	469.055

2	Bruto naknade Savjeta	9.128	109.533
	troškovi neto naknada	5.880	70.560
	troškovi poreza na naknade	927	11.129
	troškovi doprinosa na naknade	2.320	27.844

3	Ostala primanja i naknade	16.528	198.332
	troškovi prevoza zaposlenih	2.595	31.140
	troškovi zimmice	-	41.518

	troškovi ostalih naknada	5.000	60.000
	troškovi poreza i doprinosa	5.473	65.674

4	Službena putovanja	19.392	232.700
	troškovi dnevnica za službena putovanja	6.167	74.000
	troškovi smještaja	6.558	78.700
	troškovi prevoza na službeno putovanje	6.667	80.000

5	Rashodi za energiju	2.708	32.500
	troškovi goriva	1.250	15.000
	troškovi režije (električne energije, voda čistoća)	1.458	17.500

6	Rashodi za materijal i usluge	16.825	201.900
	kancelarijski materijal i ostali potrošni materijal	4.000	48.000
	sitan inventar	325	3.900
	trošak nabavke službenih odijela	417	5.000
	troškovi telefona	4.250	51.000
	troškovi platnog prometa	1.583	19.000
	troškovi osiguranja (život. osig. zaposl. i imovine)	2.500	30.000
	troškovi revizije	-	5.000
	troškovi usluga odnosi s javnošću	2.917	35.000
	troškovi konsalting usluga	417	5.000

7	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	3.833	46.000
	servis i popravka vozila	1.833	22.000
	tekuće održavanje osn.sred. i dr. trošk.održavanja	2.000	24.000

8	Ostali poslovni rashodi	111.139	1.333.666
	trošak zakupa (lic.sistem. soft., mjesni vod, internet)	3.883	46.600
	tekuće održavanje informac.-komunikac. sistema	833	10.000
	trošak usluga fizičko tehničke zaštite posl. prostora	2.500	30.000
	trošak usluga tehničkog projektovanja	292	3.500
	troškovi reprezentacije	3.417	41.000
	troškovi članarina međunarodnim organizacijama	34.167	410.000
	stručna i ostala literatura (publikacije, časopisi)	417	5.000
	troškovi obrazovanja zaposlenih	4.167	50.000
	troškovi jednokratnih pomoći i donacija	4.833	58.000
	trošk. privrem. i povrem. poslova	4.083	49.000

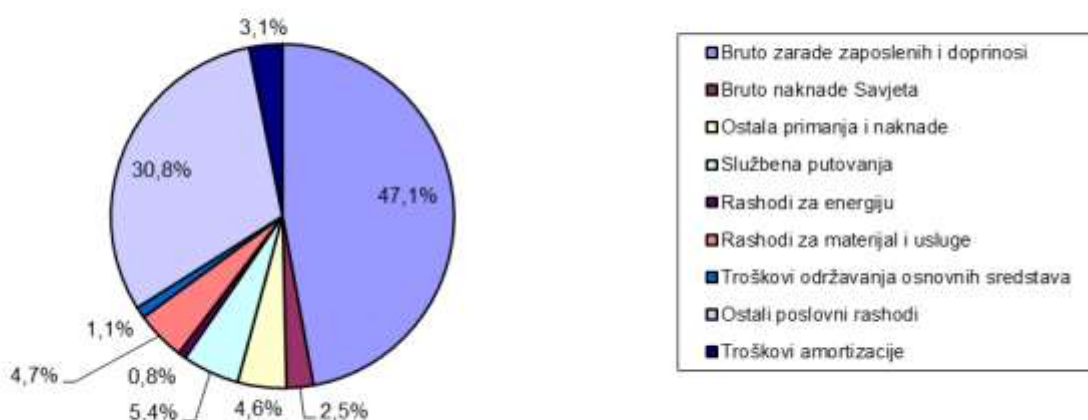

	Troškovi traganja i spašavanja-SAR	52.547	630.566
--	------------------------------------	--------	---------

9	Osnovna sredstva	11.250	135.000
	troškovi amortizacije	11.250	135.000

	Ukupno	360.750	4.329.000
--	---------------	----------------	------------------

Rashodi

U strukturi planiranih rashoda za 2020. godinu najznačajniju stavku predstavljaju bruto zarade zaposlenih 47,1%, zatim slijede ostala poslovna opterećenja sa 30,8% (u čijoj strukturi, dominantno sa 78,0% učestvuju kontribucije i članarine međunarodnim organizacijama i rashodi za SAR), zatim troškovi za ostala primanja i naknade 4,6%, bruto naknade Savjetu 2,5%, rashodi za materijal i usluge 4,7%, troškovi za službena putovanja 5,4%, amortizacija 3,1%, rashodi za energiju 0,8%, troškovi za održavanje osnovnih sredstava 1,1%.

* * *

Na osnovu analize planiranih prihoda i rashoda za 2020. godinu, može se vidjeti da su pojedine planirane stavke na nivou planiranih prihoda i rashoda za 2019. godinu, odnosno da su ukupni planirani prihodi i rashodi za 2020. godinu uvećani za 1,3%. U samoj strukturi prihoda i rashoda nema suštinskih promjena, tj. zadržane su proporcije i odnosi iz predhodnih godina. Kao i u predhodnim godinama prilikom realizacije Finansijskog plana Agencija će se dominantno rukovoditi principima racionalnosti i domaćinskog poslovanja, posebno kada se imaju u vidu rashodi.

3. PLAN INVESTICIJA U 2020. GODINI

Investicije su planirane u iznosu od 702.000 eura i detaljno su obrazložene u **Prilogu 1.**

4. REALIZACIJA PLANA

Ovaj plan predstavlja projekciju na osnovu raspoloživih podataka i informacija u vrijeme njegovog donošenja, što znači da u toku realizacije može biti dopunjen i izmijenjen. Raspored sredstava po finansijskom planu vrši se u skladu sa opštim aktima Agencije, donijetim odlukama, programima i planovima rada, zaključenim ugovorima i drugim aktima koje donosi Agencija u skladu sa Zakonom o vazдушnom saobraćaju u cilju izvršavanja obaveza i zadataka iz nadležnosti Agencije.

PRILOG 1.

PLAN INVESTICIJA ZA 2020. GODINU

(u Eur)

Br.	Plan investicija za 2020. godinu	Procjenjena
1.	Nabavka opreme za sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju	57.000
3.	Nabavka konferencijskog sistema Agencije	55.000
4.	Nabavka vozila za potrebe Agencije	40.000
5.	Nabavka serverske opreme i rezervnih djelova informacionog sistema	22.000
6.	Nabavka poslovnog prostora za potrebe Agencije	500.000
7.	Nabavka računarske opreme	20.000
8.	Nabavka softvera za kontrolu štampe na štampačima	3.000
9.	Nabavka kancelarijske opreme	5.000
	Ukupno	702.000

Plan Investicija za 2020. godinu planiran je u iznosu od 702.000 eura, a njegovu osnovu predstavlja dio nerealizovanog plana investicija za 2018. godinu i dio nerealizovanog plana investicija za 2019. godinu. Shodno zakonskim propisima, a u vezi sa procedurama javnih nabavki, Agencija će donijeti Plan javnih nabavki za 2020. godinu, čiji će sastavni dio biti i planirane investicije.

Agencija raspolaže neutrošenim sredstvima akumuliranim u ranijim godinama. Ova sredstva su, shodno zakonu i međunarodnim računovodstvenim standardima u finansijskim iskazima, evidentirana kao sredstva rezervisana za buduće izdatke. Sredstva su shodno preporukama

Ministarstva finansija i Savjeta Agencije oročena kod tri poslovne banke, na osnovu postupka prikupljanja ponuda od svih poslovnih banaka u Crnoj Gori. Takođe, po završnom računu i finansijskom izvještaju za 2018. godinu, donešena je Odluka Savjeta Agencija broj 01/1-1412/1-19 od 27.06.2019. godine o prenosu viška prihoda nad rashodima u narednu finansijsku godinu i da se može koristiti isključivo za ostvarenje i unapređenje djelatnosti Agencije.

Komentar Investicija planiranih za 2020. godinu:

1. Sistem tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju

Odredbama *Zakona o zaštiti lica i imovine* (koji je stupio na snagu u januaru 2014. godine) i *Pravilnika o bližem sadržaju plana zaštite obavezno šticećenih objekata*, uređuje se zaštita pravnih lica i njihove imovine, koje ne obezbjeđuje država, u pogledu fizičke i tehničke zaštite.

U članu 14 tačka 6 prethodno navedenog zakona, navedeno je da su, pored ostalih objekata, i obavezno šticećeni objekti od značaja za saobraćaj u svim vrstama saobraćaja.

U članu 16 je propisano da se zaštita obavezno šticećenih objekata vrši se na osnovu plana zaštite, koji, na osnovu ugovora iz člana 10 ovog zakona, izrađuje privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik koji obavljaju djelatnost zaštite.

Zakonom i pravilnikom je propisano da Plan zaštite sadrži i Projekat tehničke zaštite obavezno šticećenog objekta, kojim se pored ostalog predviđaju i projektuju odgovarajuća sredstva i komponente tehničke zaštite (prilazi, prostori i predmeti koje treba štiti, prostori koje treba nadgledati, način i mjesto signalizacije alarma, režim rada zaštitnih zona, vrsta rezervnog napajanja električnom energijom, vrsta tehničke zaštite, smještaj uređaja i opreme za tehničku zaštitu, način postavljanja instalacija; komponente sistema: alarmni sistemi, video nadzor, sistemi za kontrolu i pristup, komunikacione veze i sistemi za kontrolu obilaska objekta, lokacija operativnog centra).

U članu 13 Zakona propisano je da se tehnička zaštita vrši upotrebom sredstava koja imaju propisani kvalitet, u skladu sa utvrđenim međunarodnim standardima, oko šticećenog objekta i u granicama šticećenog prostora.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno procjenjuje se da će Agencija biti u obavezi da izvrši nabavku usluge izrade plana zaštite kao i nabavku adekvatnih sistema za tehničku zaštitu u procijenjenoj vrijednosti od 45.000 eura.

Sistem za digitalnu IP telefoniju za 53 korisnika sa telefonskim aparatima (kombinacija analogni/IP/digitalni) planiran je u iznosu od 12.000 eura.

Ukupna procijenjena vrijednost za nabavku sistema tehničke zaštite Agencije i sistema za digitalnu IP telefoniju iznosi 57.000 eura.

2. Multimedijalni (audio/video) konferencijski sistem Agencije za civilno vazduhoplovstvo

Zbog ukazanih realnih potreba za tehničkom podrškom prilikom održavanja sastanaka, seminara i obuka koji se dešavaju u Agenciji, kao i interaktivnog (online) učešća na telekonferencijama

zaposlenih u Agenciji, predlaže se opremanje konferencijske sale Agencije sa opremom i uređajima za konferencijski sistem i opremom za podršku rada prevodilaca tokom simultanog prevođenja toka sastanaka i obuka.

Procijenjena vrijednost nabavke konferencijskog sistema je 55.000 eura.

3. Nabavka vozila za potrebe Agencije

U cilju redovnog obavljanja poslovanja Agencije, planira se nabavka dva vozila zbog dotrajalosti i oštećenja postojećih vozila. Procijenjena vrijednost nabavke vozila je 40.000 eura.

4. Nabavka dodatne serverske opreme i rezervnih uređaja za potrebe informacionog sistema Agencije

Ukupna procijenjena vrijednost nabavke je 22.000 eura.

Nabavkom backup uređaja omogućila bi se implementacija sistema za izradu rezervnih kopija bitnih podataka sa svih računara koje koriste zaposleni Agencije u svom radu. Na ovaj način bi se omogućila svakodnevna automatizovana izrada rezervnih kopija podataka, koji su bitni za rad Agencije koji se nalaze na računarima zaposlenih.

Sadašnjim tehničkim rješenjem se vrši čuvanje rezervnih kopija podataka koje se nalaze na server računarima, dok se automatska izrada rezervnih kopija podataka koji se nalaze na računarima zaposlenih ne vrši zbog nedovoljnog kapaciteta postojećeg uređaja za backup podataka.

Procijenjena vrijednost nabavke backup uređaja za potrebe informacionog sistema je 12.300 eura.

Nabavkom računara klase servera koji ima veoma bitnu ulogu redundantnog (rezervnog - zamjenskog) domen kontroler servera u upravljanju svim računarima i korisnicima informacionog sistema u pogledu njihove autorizacije i prava pristupa pojedinim funkcionalnostima informacionog sistema izvršila bi se zamjena neispravnog server HP ML320 koji je za potrebe Agencije bio nabavljen u 2011. godini. Sadašnjim tehničkim rješenjem se vrši čuvanje rezervnih kopija podataka koje se nalaze na server računarima, dok se automatska izrada rezervnih kopija podataka koji se nalaze na računarima zaposlenih ne vrši zbog nedovoljnog kapaciteta postojećeg uređaja za backup podataka.

Procijenjena vrijednost nabavke računara klase servera je 8.500 eura.

Nabavka baterije za UPS uređaje preporučuje se od strane proizvođača UPS uređaja nakon 3-4 godine radi smanjenja kapaciteta ovih baterija i degradacije njihovih performansi. Agencija ima tri uređaja za neprekidno napajanje serverske i komunikacione opreme nabavljena početkom 2014. godine i od tada su u neprekidnom radu, te se zbog toga predlaže blagovremena nabavka i zamjena baterija, prije nego dođe do otkazivanja njihove funkcionalnosti.

Procijenjena vrijednost nabavke baterije za UPS uređaje je 1.200 eura.

5. Nabavka poslovnog prostora

U 2019. godini se planirala kupovina poslovnog prostora koji bi zadovoljio potrebe Agencije. Kupovinom poslovnog prostora veličine do 400 m² uključujući i adekvatno obezbjeđenje, trajno bi se riješilo radni prostor u Agenciji. Takođe, neophodno je uspostaviti racionalniji raspored poslovnog prostora, imati adekvatan prostor za skladištenje i čuvanje dokumentacije, biblioteku, jednu ili dvije namjenske sale za održavanje obuka, testiranje i veće skupove, fotokopirnicu i sl. Sve ove okolnosti upućuju na potrebu za trajnim rješenjem ovog problema. Za nabavku nedostajućeg poslovnog prostora napraviće se posebna analiza, a zbog procedure javnih nabavki, postupak za ovu javnu nabavku neće biti pokrenut do kraja 2019. godine, stoga se sredstva u finansijskom smislu za realizaciju ove investicije planiraju za 2020. godinu.

Procijenjena vrijednost nabavke poslovnog prostora je okvirno planirana za 2020. godinu u iznosu od 500.000 eura.

6. Nabavka računarske opreme

Predviđena je nabavka računarske opreme i pribora u iznosu od 20.000 eura. Procjena potrebnog iznosa za ovom vrstom opreme, za potrebe izrade plana, urađena je na osnovu iskazanih potreba pojedinih organizacionih jedinica Agencije i pojedinačnih zahtjeva zaposlenih, kao i na osnovu predviđanja potreba za nabavkom računarske opreme u 2020. godini.

Procijenjena vrijednost nabavke računarske opreme je 20.000 eura.

7. Nabavka softvera za kontrolu štampe na štampačima

Predviđena je nabavka softvera za kontrolu štampe na štampačima radi racionalnije potrošnje kancelarijskog materijala u iznosu od 3.000 eura.

8. Nabavka kancelarijske opreme

Planirana je nabavka nedostajuće kancelarijske opreme u iznosu od 5.000 eura.